7/7997

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21-2005/447028
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Fahrettin Üstün

SÜRELİ - ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 07.10.2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-13882 sayılı yazıları

Muğla Milletvekili Sayın Fahrettin Üstün'ün 7/7997 Esas No'lu yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Abdullah GÜL
Dışişleri Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

EK: Soru önergesi yanıtı

Adres : T.C. Dışişleri Bakanlığı, Dr. Sadık Ahmet Cad. No.:8 Balgat 06100 Ankara/Türkiye
Telefon: (0 312) 292 1129-1134 - (0 312) 292 11 44 Faks:
Web : www.mfa.gov.tr

7/7997

MUĞLA MİLLETVEKİLİ SAYIN FAHRETTİN ÜSTÜN'ÜN 7/7997 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI

SORULAR:

1) Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kaç yıldır pasaporta işlem yapmadan, kimlikle giriş çıkış yapılıyor?

2) Yapıyorsa buna niçin gerek duyuldu?

3) Yapılmışsa bu Türkiye Cumhuriyetini ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin kendi egemenlik haklarından vazgeçmesi anlamına gelmiyor mu?

CEVAP:

1) 12 Haziran 1991 tarihinde imzalanan ve 30 Temmuz 1991 tarih ve 20945 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlarının Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Vatandaşlarının Türkiye Cumhuriyeti'ne Pasaport Yerine Kimlik Belgesi ile Seyahat Etmeleri Hakkında Anlaşma" uyarınca, akit ülke vatandaşları diğer ülkeye üç aylık sürelerle gerçekleştirecekleri seyahatlerde, isterlerse pasaport yerine "kimlik belgeleri"ni kullanabilirler. Anlaşmanın 2. maddesinde, "kimlik belgesi"nin tanımı, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları için "nüfus cüzdanı", KKTC vatandaşları için "doğum kağıdı" veya "vatandaşlık belgesi" şeklinde yapılmaktadır.

Pasaport yerine kimlik belgesi kullananlar, giriş yaptığı ülkenin sınır kapısında kendileri için düzenlenen "Giriş-Çıkış Formu"nu çıkışta yetkili makamlara iade etmekle yükümlüdür (madde 3/c).

Taraf ülkelerde üç aydan fazla ikamet etmek isteyenler ülkeye giriş, çıkış ve seyahatlerde pasaport ibraz etmek durumundadır (madde 3/b).

Bu uygulama 14 yılı aşkın bir süredir devam etmektedir.

Anlaşmanın "Geçerlilik Süresi" başlığını taşıyan 8. maddesinde, anlaşmanın birer yıl süreyle geçerli olduğu ve sürenin bitiminden 3 ay önce taraflardan birinin yazılı feshi ihbar olmadıkça kendiliğinden uzatılmış sayılacağı belirtilmektedir.

2) Bu düzenlemenin gerekçesi, anlaşmanın giriş kısmında; "İki ülke arasında mevcut ekonomik, sosyal ve kültürel bağların güçlendirilmesi ve bu alanlardaki işbirliğinin en üst düzeye çıkartılması için, Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakanlarının 25 Temmuz 1990 tarihinde imzaladıkları "Belge"de yer alan hedefler doğrultusunda" ifadesiyle açıklanmaktadır.

3) 24.07.1950 tarih ve 7564 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 15.07.1950 tarih ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu'nun "Pasaport veya Pasaport Yerine Geçerli Vesika Zorunluluğu" başlığını taşıyan 2. maddesi, Türk vatandaşları ile yabancılara Türkiye'ye giriş-çıkış kapılarındaki polis makamlarına usulüne uygun ve muteber pasaport veya pasaport yerine geçen bir vesika ibraz etme zorunluluğu getirmektedir.

Kanunun 2. maddesinin (c) bendinde ise, "kanunlar ve milletlerarası anlaşmalarla tespit edilenlerden başka, Türk vatandaşları ile yabancılar için, ne gibi belgelerin pasaport yerine geçerli kabul edilebileceği hususunda İçişleri ve Dışişleri Bakanlıklarının müştereken karar almaya yetkili olduğu belirtilmektedir.

Öte yandan, Pasaport Kanunu'nun "İstisnai Pasaport ve Vize Kolaylıkları" başlığını taşıyan 10. maddesinde, Hükümetin yabancı devletlerle pasaport ibrazı ve vize alma mecburiyetinin kaldırılması veya vizelerin harçtan muaf tutulması da dahil olmak üzere pasaport ve vize işlerinde istisnai kolaylıklar gösterilmesine mütaallik karşılıklı anlaşmalar yapmaya ve lüzum göreceği hallerde bazı devletlerin tebaaları için vize mecburiyetini tek taraflı olarak da kaldırmaya yetkili olduğu ifade edilmektedir.

Dolayısıyla, kanunlar ve uluslararası anlaşmalarla tespit edilen hükümler çerçevesinde, Hükümetin yanısıra, İçişleri ve Dışişleri Bakanlıkları müştereken, Türk vatandaşları ile yabancıların ne gibi belgelerle Türkiye'ye giriş-çıkış yapacaklarını, vizeye ve vize harcına tabi olup olmayacaklarını belirleme yetkisine sahiptir. Sözkonusu yetki, her ülkenin egemenlik hakları arasında yer alıp, bundan vazgeçme anlamına gelmemektedir.